



Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XXVI. évfolyam, 138. szám

2023/4.

Kitüntetettek

*Az életnek nem célja,
hanem értelme van.*

Hamvas Béla író, filozófus gondolataival köszöntöm vármegyénk kitüntetettjeit, akik ma átveszik a legkiválóbbaknak járó elismerést.

Minden évben különleges alkalom ez. Felemelő megtapasztalás, hogy újra és újra mennyi remek, nagyszerű ember válik érdemessé arra, hogy példaként állítsuk vármegyénk közösségei, az itt élők elé. Idestova három évtizede, hogy megyénk, illetve már vármegyénk elismeri azokat, akik átlagon felül teljesítenek.

Bács-Kiskun vármegye fejlődéséhez, sikeréhez, elismertségéhez járulnak hozzá, hiszen büszkén mondhatom, hogy vármegyénket az ország öt legdinamikusabban fejlődő vármegyéje között jegyzik. Ehhez az eredményhez és sikerhez kellett természetesen a hazai és az uniós források, melyeket igyekeztünk és igyekszünk maximálisan kihasználva vármegyénk, a településeink fejlesztésére fordítani. Kelltek kiváló szakemberek, és itt, ezúton is köszönöm kollégáimnak, a Bács-Kiskun Vármegyei Önkormányzat, a Fejlesztési Ügynökség munkatársainak, a települések vezetőinek, a programokban, projektekben résztvevőknek az együttműködést, a közös, építő munkát. Közös volt a célkitűzés és közös volt a megvalósítás.

Tartalmas, fejlesztésekben, eseményekben, programokban gazdag évet tudhatunk magunk mögött.

Területfejlesztési eredményeink mérhetősége azokban a TOP-os fejlesztésekben válik kézzelfoghatóvá, melyekben vármegyénk kivétel nélkül valamennyi települése részesült. Bács-Kiskunban nyolcszáznál több TOP-os pályázat, összesen 110 milliárd forint értékben járult hozzá a községek, városok fejlődéséhez, épüléséhez.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Tóth Árpád:

Okozz örömet

*Okozz örömet,
mikor csak teheted.
Adj, dicsérj, segíts, hajolj le,
szárítsd a könnyeket.*

*Nem karddal s próféciaival
lehet megváltanod
a többi embert. Oszd szét az
utolsó falatod.*

*Adj, amid van s adj, amíg van,
ne bánd, hogy nem marad.
S ha már minden javad elfogy,
oszd széjjel magadat.*

*Okozz örömet, hadd legyen
bolderabb a másik,
kinek lényéből az öröm
rád viasszasugárzik.*





Elismerések

„Bács-Kiskun vármegye vidékfejlesztéséért díj”

Egyesületünk, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete megkapta Bács-Kiskun Vármegye Vidékfejlesztéséért díjat. Az egyesület a településeken dolgozó falugondnokok szakmai, érdekvédelmi szervezete, amely 25 éve alakult. Bács-Kiskun vármegyében 72 településen 107 falu- és tanyagondnoki szolgálat működik. Az egyesület szakszerűen és eredményesen fogja össze a falugondnokokat és a falvakat, a vidékfejlesztésért tenni akaró tisztviselőket, szakembereket, önkéntes segítőköt.



Kiemelt feladata a közös érdekek egyeztetése és ehhez a szakmai fórum biztosítása. Kiemelt jelentőséggel kezeli a civil szervezetek közötti partnerség erősítését. Szakmai tapasztalattal segíti a határon túli falu- és tanyagondnoksággal foglalkozó szervezetek munkáját is.

Miniszteri Elismerő Oklevél

Az államalapítás ünnepe alkalmából Nagy István miniszter Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott



Tóth Mártának, a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. munkatársának, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat Bács-Kiskun vármegyei területi felelősének, egy évtizedes kimagasló szakmai tevékenységéért, a falugondnoki hálózat folyamatos támogatásáért.

Szociális Tevékenységéért Díj



Szarvas újratelepítésének 301., városná nyilváníatásának 57. évfordulójának ünnepén 2023. július 23-án Szociális Tevékenységéért Díjban részesült Molnár Tibor szarvasi tanyagondnok. Az ünnepi eseménynek az Evangélikus Ótemplom adott otthont.

Szatymaz községért a közélet területén

2023. július 07-én Szatymazon megrendezésre kerülő Őszibarack-fesztivál és falunap keretén belül „óriáspalacsintázó” csapat Szatymaz községért elismerő díjban részesült.



(Folytatás az 1. oldalról.)

Energetikai beruházások, ipari parkok, intézményi korszerűsítések, felújítások, valósultak meg, csatornahálózatok újultak meg, bölcsődék épültek, melyek a lakosság helyben maradását, a lakóhelyhez való kötődését erősítik. Ugyanakkor számos identitást, helyi közösségeket erősítő programot valósítottunk meg, illetve valósítunk meg folyamatosan, hiszen párhuzamosan több projekt fut napjainkban is. Mindig öröm, amikor a szemmel látható beruházások mellett a helyi közösségek fejlesztésére, a társadalom

perifériájára szorult embertársaink felzárkózására, integrációjára is tudunk forrást biztosítani.

Több országos jelentőségű, vármegyenket is érintő fejlesztés zajlik, pl. már látványos munkafolyamatoknál tart a Budapest-Belgrád vasútvonal építése, a Kalocsa térségében nagy jelentőséggel bíró Duna-híd, az M44 befejezése, hogy csak néhányat említsék. Továbbra is szoros együttműködésben dolgozunk a 2020-ban alakult Közép Duna Menti Fejlesztési Tanáccsal, a három megyét érintő térségbe 29 településünk tartozik.

Azzal kezdtem, hogy az életnek nem célja, hanem értelme van. Büszkén tekintünk Önökre és hálásak vagyunk azért, hogy szakmai rangot, hírnevet szereztek nemcsak maguknak, családjaiknak, de vármegyének is. Kérem Önöket, hogy tudásukat használják továbbra is az utánunk jövő generáció javára, a gyermekeink lelki növekedésére, Bács-Kiskun vármegye és az egész nemzet gyarapodására.

Rideg László,
a Bács-Kiskun Vármegyei Közgyűlés elnöke



A szatymazi tanyagondnokok is...

A Gondozási Központ palacsintás csapatának története 15 évvel ezelőtt kezdődött. Rácz Laci bácsi ötlete alapján indult az óriáspalacsinta sütése, majd a ma már nyugdíjas Rózsa Zoltán tanyagondnok közreműködésével alakult, tökéletesedett a technika, az eszközök. Eleinte csak 1-2 szatymazi rendezvényen, tanyagondnoki családi napon készült a finomság, a látvány és a különleges íz azonban mindenhol gondoskodott arról, hogy a figyelem középpontjába kerüljön. Egyre több település gondolta úgy, hogy falunapokon, fesztiválokon szükség lenne a palacsintára. A munkahelyi kollektíva tagjai egymás után csatlakoztak a hétvégi programokhoz. Minél több helyen járnak, annál több a felkérés, hiszen minden alkalommal újabbnál újabb rendezvényen való részvételre várják őket. Az évek során még soha nem utasítottak vissza egyetlen meghívást sem, több településre minden évben rendszeresen visszajárnak, mindenhol óriási elismerést, tiszteletet kiváltva. Az országban igen sokfelé megfordultak már, legtöbbször Csongrád-Csanád, Bács-Kiskun, Békés és Pest vármegyékben. Idén már 4. alkalommal Balatonfenyvesen a Bács-Kiskun vármegyei Vöröskereszt sérült gyermekek számára szervezett nyári táborában, ahol ukrán menekült gyermekek is nyaralhattak. Jártak már Hatvanban is, ahova községünk ikonikus volt lakosa Merfelszné Erzsike néni költözött szociális otthonba. Felkeresték, és az otthon lakóinak sütöttek



palacsintát. Jártak már a Vajdaságban Kishegyesen gyermeknap alkalmából, rendszeresen Erdélyben, és persze Szatymazon sincs nagyobb esemény

palacsintasütés nélkül. Falunapok, Tanyasi Tízpróba, Mikulás, Húsvét, Nyárbúcsúztató, Nemzeti Összetartozás napja, Táskaszentelés, Vadásztábor, a Szatymazi Repülőtér rendezvényei... Végtelenül lehetne sorolni az alkalmakat. Mindezt önzetlenül, hétvégi pihenőnapjaik feláldozásával, ellenszolgáltatás nélkül, szeretetből, barátságból, jótékonyan. Azonban nem csak ebben merül ki a tevékenységük, hiszen évente megszervezik és lebonyolítják az Idősek napja alkalmából a 100-150 fő 75 év feletti lakos vendégül látását, ha kell versenyt is futnak, ha arra van szükség disznótort is rendeznek, de ha azt kell, több száz karácsonyi csomagot, adományt is kézbesítenek. Összetartó, egymást és másokat segítő önzetlen emberek, akik mindig készek tenni a közösségért.





Családi nap a Bűbáj birtokon

Az elmúlt évben, mi szentkirályi tanyagondnokok - helyi rendezvényünk miatt - nem tudtunk részt venni az augusztus első szombatján az Egyesület által szervezett családi napon, aminek Ásotthalom adott otthont. Így idén kíváncsian vártuk az eseményt és várakozással tekintettünk erre a határ menti településre, ami az idei rendezvénynek is házigazdájául ígérkezett és ahol öt tanyagondnok segíti a külterületen élőket.

Az éjszakai zivatar után, borult, hűvös időben keltünk útra, bízva az időjárás jobbra fordulásában.

Kevéssel kilenc óra előtt derűs nap-sütésben érkezünk a helyszínre a Bűbáj Élmenybirtokra. A magyar értelmű szótár meghatározása szerint a Bűbáj: ellenállhatatlan hatás; lenyűgöző erejű, megmagyarázhatatlan vonzerő, elragadó szépség, a nézőt, hallgatót rabul ejtő, vonzó üdőség, elbájoló kedvesség..... és ez a birtok tényleg ilyen. Patinás épületek, színes virágágyások, frissen kaszált fű, játszópark, jól tartott, gondozott jószágok a kifutókban.

A felállított, berendezett sátorban már reggel 8 órától várták vendéglátóink az érkezőket, de a bográcsok alatt volt, aki már korábban tüzet gyújtott. Olyan illatkavalkád kerekedett már kora reggel, hogy összefutott a nyál a szánkban. A bográcsok mellett már kötényben serénykedtek a főzők, de a reggeliről gondoskodók sem tétlen-



kedtek. Talpi bácsi frissen sültött nagytőkei kenyerére jó ízű ásóthalmi mangalicaszőr került, de a tarhosi Libás Pista is kínált a finomságaiból libaszíros kenyeret, tepertőt, rántott libamájat és rántott húst. Bozói Imre és párja sajttal töltött tekerceset és saslikot sültött, sokan sorakoztak előttük kóstolóra várva. A kelebiai asszonyok lángosának illata és a szíves kínálásuk sok vendéget vonzott, akik jóízűen falták a fokhagymás-tejfölös-sajtos csemegét. A szatymazi óriáspalacsinta-sütők is elfoglalták állásaikat és hősiesen állták a rohamot, fáradhatatlanul sültöttek és kentek.

A délelőtti folyamán vendéglátóink Papp Renáta polgármester asszony



és Bálint László egyesületünk elnöke köszöntötte a jelenlevőket. Csörszné Zelenák Katalin ismertette napi programot és szeretettel üdvözölte körünkben a Zsidai Erzsike vezetésével érkezett vendégeket, a vajdasági Nők Kishegyesi Fórumának tagjait. Az érdeklődőknek ezután a polgármester asszony tartott érdekes tárlatvezetést a birtokon található Rózsa Sándor Élmenyházban és a Tömörkény-házban.

A bográcsoknál szétnézve nagy volt a sürgés-forgás, Kiskunfélegyháza és Zsana bográcsában birkapörkölt, Magyardombegyházában kecskepörkölt rotyogott, Ásotthalomében csülökpör-



költ főtt, Szatymaz vaddisznóval, Csemő lecsóval, Kunszentmárton halászlével remekelt. Vasad csirkecombot, szárnyat és tarját sütögetett tárcsalapon. Az ebéd utáni kiürült bográcsokat látva azt hiszem a 280 körüli résztvevőből senki nem maradt éhen, mindenki azt, és annyit ehetett, amennyi befért.

Köszönetet mondunk azoknak a kollégáknak, és önkormányzatoknak, akik azzal támogatták rendezvényünket, hogy térítésmentesen biztosították a főzéshez az alapanyagokat.

Desszertként a sokféle sütitől fogyaszthattunk kedvünkre, amit a résztvevő ügyes kezű háziasszonyok szántak a megvendéglésünkre. Volt ott mindenféle sós és édes finomság. Meg mézédess dinnye Magyardombegyházáról, szőlő Tiszakürről, szilva Mezőhegyesről.

A családi sorversenyeken 9 lelkes csapat indult, ahol különböző ügyességi feladatokat hajtottak végre a versenyzők: zsákban futottak, labdát tereltek seprűvel, talicskáztak, stb. A jó hangulatú megmérettetésből mindenki jókedvűen, vidáman vette ki részét.

A délutáni eredményhirdetésen minden versenyző kapott a tanyagondnokok által felajánlott ajándékokból.

A főzők jutalma az elismerésen túl egy kötény volt az egyesület emblémájával és Ásotthalom ajándékaiként egy ajándékcsomag. Vajdasági vendégeink, a Nők Kishegyesi Fórumának tagjai hoztak is, kaptak is ajándékot.

Ebéd után Papp Renáta polgármester asszony megköszönte a részvételünket, majd méltatta helyi tanya-



gondnok kollégák, valamint minden falu- és tanyagondnok tevékenységét, melynek fontos része a család, akik-

nek együttműködése nélkülözhetetlen ebben a munkában.

A délután további részében lehetőség nyílt a helyi Dinópark és ásványkiállítás megtekintésére, lovaskocsikázásra, amit a kisgyermek és szülei örömmel vettek igénybe.

Köszönjük a pompás napot, amit együtt tölthettünk, hatására testben és lélekben megújulva lépünk tovább! Hálásan köszönjük a helyet, a szervezést és lebonyolítást Ásotthalom önkormányzatának, a tanyagondnokoknak, a segítőiknek és Egyesületünk vezetőinek!

És még egy jó hír: Papp Renáta polgármester asszony meghívta a falu- és tanyagondnokokat a következő évben Ásotthalmon megrendezendő családi napra.

Kovácsné Lázár Ilona





Csikéria, az összefogás hazája

Egyesületünk 2023. július 13-án tartott összevont elnökségi és felügyelő bizottsági ülést Csikérián. Az ülés főbb témái a családi nap, a mezőhegyesi falugondnoki találkozó, a falu- és tanyagondnoki képzés és továbbképzések szervezése voltak.

Csikéria régen még a II. Világháború előtt Szabadka tanyavilágának egy részét képezte Felső-Csikéria néven. Az antant katonái 1921. augusztus 20-án megjelölték a határt, amely a mai napig létezik. A település történetéről tudnunk kell, hogy nevét a Csík-érről kapta, amelynek medre napjainkban is megtalálható, bár csak esőzésekkor található medrében víz.

A mai embernek szinte hihetetlen lehet, hogy 1922-től volt a településen anyakönyvezés és 1926-ban a lakosság száma elérte a 2000 főt, természetesen ehhez az is hozzájárult, hogy 1924-ben önállóvá vált a település. Amikor megkezdte önálló életét a falu először Kisközségként majd Nagyközségként, amikor is megalakult a Községháza és a Jegyzői épület.



Az emberek ezekben az időkben többnyire földművelésből, mezőgazdasági munkából éltek, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy 1949. Tavaszán megalakították az „Első Barázda” úttörő termelőcsoportot, majd össze-



megalapították az „Új Barázda Tsz” -t, amihez 1959-ben magtárat is építettek. Még nagyobb fellendülés akkor volt, amikor 1960-ban megalakult a második termelőszövetkezet „Búzakalász” néven. Viszont a változás akkor érkezett, amikor is 1965.01.01-jén „Csikéria Új Kalász” néven egyesült a két tsz, amely egészen 1992-ig működött.

A településen több nemzetiség is él, magyar, bunyevác és sváb identitásúak, akik jelenleg is fontos szerepet töltenek be Csikéria életében. Mai napig működik a településen Horvát Nemzetiségi Önkormányzat és Német Nemzetiségi Önkormányzat, akik a kultúra fennmaradásért küzdenek, ennek érdekében programokat valósítanak meg táncházak, ünnepségek keretében.

És hogy Csikéria, miért is az összefogás hazája?

Csikéria lakossága elmondhatja magáról azt, hogy például a Faluházat társadalmi munkával építették fel az akkori lakosok 1960-1965. között, amelyre méltán büszkének lehetnek alapítói, hiszen mai napig rengeteg eseménynek ad otthont. Emellett a Szent István Római Katolikus Templom, ami 1927-1929. Köztött épült és 1929. június 2.-án szentelték fel, ugyancsak a közösség erejével épült. A csikériai nép nagy becsben tartotta templomát, amelyért komoly áldozatokat is képesek voltak hozni. A templomtelket is úgy adományozták, amely Gyukics István és Vukovics Katalin nevéhez fűződik.

A településen egészen 2019-ig általános iskola is működött egy épületben, míg a régi időkben 5 iskolába járhattak a gyermekek. A mai napig működik az óvoda, ahová legkicsibbjeink járnak, illetve mellette megtalálható a közkedvelt csikériai főzőkonyha, amely ellátja a falu lakosságát meleg ebéddel, természetesen azt is hozzá kell tenni, hogy nagy anyagi terhet jelent az önkormányzatnak, de próbáljuk erőnkön felül támogatni a konyhát. A helységben működik még egészségház is, ahol védőnői szolgálat is megtalálható. Településen fontos szerepet jelent a tanyagondnoki szolgálat, amely keretében a főként idős embereknek segít, ebéddel látja el őket, ha kell bevásárol, orvoshoz szállítja az embereket kitarító munkatársunk Szókné Szedő Szilvia. Ezt a munkát még két szociális munkás is segíti a házi segítségnyújtás keretében a falu belterületén.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy Csikéria a kezdetektől napjainkig, még akkor is, ha már kevesebb lakossal is, de még mindig családis környezetű település, mint ami volt, természetesen a lakosság és a nemzetiségek összefogásának is köszönhetően. A település elöregedése miatt a lakosság száma folyamatosan csökkent jelenleg 758 fő. Munkalehetőség sajnos nem igazán van, csak pár mezőgazdasági szolgáltató keres idegen munkást.

Korbély László polgármester



Falu- és tanyagondnoki képzés

A Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzatával kötött Képzési megállapodás alapján 2023. augusztus 14-én Vértessacsán, 2023. augusztus 21-én és augusztus 28-án Kecskeméten indult a Falu-, és tanyagondnoki képzés Egyesületünk megvalósításában összesen 60 fő részvételével.

Vértessacsán, a Falugondnokok Házában Fejér, Komárom-Esztergom és Tolna vármegye 17 fő falu- és tanyagondnoka teljesíti a képzési kötelezettségét (1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 39. § (5) bekezdés).



Kecskeméten az egyik képzési csoportban Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyéből 21 fő, a második csoportban pedig Pest és Nógrád vármegyéből 22 fő kezdte el a képzést.



A képzések az Oktatási program szerint, Egyesületünk közel 15 éve állandó oktatóinak bevonásával valósulnak meg. A helyi terepgyakorlatok teljesítéséhez 19 fő szenior falu- és tanyagondnok nyújt gyakorlati helyet és szakmai segítséget a képzésben résztvevők számára.

Továbbképzések

Egyesületünk 2023. július 1-től minősített három választható továbbképzési programja közül egy, a **Naprakész ismeretek gyakorló és helyettesítő falu- és tanyagondnokok számára** című (T-02-019/2023, 42 pont) már meg is valósult 2023. augusztus második felében Koppányszántón 29 fő, Somogy és Tolna vármegyei falu- és tanyagondnok, valamint helyettes részvételével.



Egyesületünk is megkezdte a fenti továbbképzési program szervezését. A helyszínt Bács-Kiskun vármegyébe, a képzési alkalmakat **2023. október 10** (kedd), **október 16** (hétfő), **október 18**. (szerda) és **október 26**. (csütörtök) napokra tervezzük. A képzés indításának feltétele a 15 fő minimális jelentkezési létszám. Jelentkezési határidő: 2023. szeptember 25. A jelentkezési lap letölthető a honlapunk Képzések / Képzési dokumentumok link alól. Várjuk a jelentkezéseket!

A Falugondnok segítők kulcsszerepben című szakmai tanácskozás (K-02-005/2023, 10 pont) **2023. november 27-28-29-én** (hétfő-kedd-szerda) kerül megvalósításra Szentkirályon a Tóth Tanyán. Erre a képzésre is várjuk a jelentkezéseket, amelyeket érkezési sorrendben tudunk figyelembe venni.



Magyarország fái

Szívlevelű szivarfa

A szívlevelű szivarfa tudományos neve *Catalpa bignonioides*. Az USA déli részéből származik.

A fa 10-15 méter magas, laza gömbölyded vagy kissé megnyúlt koronájú. Nagy levelei szív alakúak, vagy tojásdadok, általában ép szélűek, ritkán sekély oldalkaréjjal rendelkeznek. A levelek összedörzsölve kellemetlen szagúak.

A virágok sokvirágú felálló bugákban június-júliusban nyílnak, fehér színűek. A 20-40 cm hosszú toktermések vékony falúak, hosszú ideig díszítenek az ágakon.

A növény közepes vízigényű, fény- és melegigényes. A városi klímát az átlagosnál jobban tűri, ezért utcafásítási célból, kertekbe, parkokba is telepíthetünk. Gyors növekedésű, lombja ősszel sárgára színeződik.

Hátrányos tulajdonsága, hogy ágai széltörésre hajlamosak, ezért szeles helyre ne ültessük.

Lapított gömb koronájú fajtája a 'Nana', amelyet szűk utcák, légvezeték alatti területek fásítására is ültethetünk. Nem virágzik.

Az 'Aurea' fajtának levelei kihajtáskor aransárga színűek.

Dr. Lévai Péter



Sokvirágú kúpos buga virágzat teljes virágzásban

Mezőhegyesi találkozó



Egyesületünk legutóbbi falugondnoki találkozója 2023. augusztus 30-án Mezőhegyesen került megrendezésre, ahol a település bemutatásán és a tanyagondnokok munkájának megismerésén túl Papp Zsolt helyettes államtitkár (Agrárminisztérium) a „kistelepüléseket érintő vidékfejlesztési tervekről”, Szarvák Mónika (BM Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatások Főosztálya) pedig „A falugondnokok foglalkoztatásával és feladatellátásával kapcsolatos hatá-

lyos jogszabályokról” tartotta meg előadását. A települési séta alkalmával a résztvevők látogatást tehettek az egykori emberkőrodába (ma múzeum) és a Ménesbirtok fejlesztésével is megismerkedhettek.

Köszönet a település vezetésének, a közreműködő kollégáknak a falugondnoki találkozó színvonalas megrendezéséért.

A falugondnoki találkozóról a következő lapszámunkban adunk bővebb tájékoztatást.

Juhász Gyula: Fák

*Oly mozdulatlanul nyugodtak
A kerti fák az őszi fényben.
Talán a nyárról álmodoznak,
Csak egy levél hull néha szépen.*

*Az élet csöndje ez a béke,
A nyugalom e nagy tenyészet,
Örök erők szent szövődéke,
Lehullt levél én, elenyészek.*

*Avar leszek majd az avarban,
Míg fölöttem a fiatal fák
A lombjaikat diadallal
Az örök égnek fölmutatják.*

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu
honlap: www.falugondnoksag.hu
iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Csörsz Zelenák Katalin
Sümejiné Ország Edit, Kovács Edit
Tördelő: **Almási László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006
Nyomda: Print 2000, Kecskemét